

Autor: Karel Kaiser

Ředitel Občanského institutu, člověk, který se rád prezentuje coby intelektuální špička českého konzervatismu, doktor Roman Joch, velice rád provokuje, což je o něm široce známo. Tentokrát zjevně šlápl do velké louže. Ve svém článku „Proč Srbsko tehdy výprask potřebovalo jako sůl“ obhajuje letecké bombardování Jugoslávie, jehož smutné desáté výročí jsme si v nedávných dnech mohli připomenout. Roman Joch svým neomaleným stylem „Západ vás přivede k rozumu, zmetci!“ ovšem nebudí strach z drsného konzervouše, jak by si sám přál, ale spíše pocity intelektuálního znechucení. Pojdme se našemu morálnímu spasiteli podívat na zoubek.

Předně je třeba říci, že zločiny srbských jednotek a objektivní fakta, známá o jugoslávských politických představitelích, jsou jasně danými okolnostmi, které nelze zpochybnit, ale zároveň také ne na jejich základě nelze přisuzovat Srbům apriorní zápornou hodnotu a reverzibilně omlouvat zločiny se Srby zneprátelených národů jako „morálně pochopitelné“. **Roman Joch** vnímá situaci jinak – porušení mezinárodního práva, lhaní a prodávání lidí na orgány je, pokud se tak děje „v zájmu Západu“ nejen morálně ospravedlnitelné, ale i nutné!

Roman Joch tvrdí, že *„hlavní vinu na všem měl komunista, jenž se přes nacionalistu stal fašistou, Slobodan Milošević.“*

To je pěkné, velký konzervativec Joch, který obviňuje levici ze spiknutí proti západní civilizaci, najednou přebírá její zbraně – jak jinak umožnit, aby jakékoli kroky proti totálnímu nepříteli byly a priori i a posteriori přijatelné a v pořádku, než když na něj vztáhneme absolutní a všudypřítomné zlo – fašismus?

Slobodan Milošević byl člověk nevalných politických i morálních kvalit a je smutné, že jeho falešnou aureolu znacionalizovaná srbská (nejen!) společnost neprohlédla dříve. Přesto všechno je ospravedlňování zásahu výhradně na základě jeho diktátorských praktik pokrytecké, neboť v takovém případě by muselo NATO zlikvidovat v podstatě všechny neevropské spojence Ameriky.

Nebýt bombardování, scénář by byl jasný: *„Srbové zmasakrují kosovské Albánce“*

A důkazy o neslavných, ale medializovaných masakrech? Podle všeho zatím víme, že údajný masakr v **Račaku**, který se stal jedním z hlavních motivů války zinscenovala Kosovská osvobozenecská armáda. **Objektivní zpráva forenzního týmu EU, vedeného specialistkou Helenou Rantaovou nesměla být v době svého vzniku zveřejněna.** Zatímco my nemáme problém uznat teror ze strany Srbů proti Albáncům (nakolik byl důvod zahájení srbských operací vůči drogovým gangům oprávněný), Romanu Jochovi byť jen přiznání zločinnosti z albánské strany dělá nestravitelný problém. Anebo také ne. Koneckonců, Washington, který je jistě poslední (předposlední?) pozemskou instancí, kterou Roman Joch poslouchá, to byl, kdo UCK vyškrtil ze seznamu teroristických organizací.

Ředitel Občanského institutu perli dále: *„Válka na Balkáně byla válkou za náš národní zájem“*

Prosím? Kdo je to „my“? Roman Joch ví moc dobře, že to jsou Spojené státy, kdo na Balkáně sleduje vlastní geopolitické zájmy, které směřují především k oslabení Ruska a posílení Turecka, které by tak lépe krylo záda americkým operacím na předním východě. Ukončení krize v Kosovu jistě bylo zájmem především Evropy, ne však ve výsledném duchu – zveličení viny jedné strany za současného utlání zločinů strany druhé. Zájmem Evropy bylo srbsko-albánské vyrovnání, nikoli albánský narkostát.

A dále: „*Aby nás z Balkánu nezaplavovaly vlny utečenců – desperátů, radikalizujících se islamistů*“

Kdo pomáhal vyzbrojit a také radikalizovat UCK? Rusko ani Severní Korea to nebyly. V případě rozumného vyrovnání (na bázi postavení Hongkongu, jak kupříkladu navrhoval Jiří Dienstbier) bychom se nemuseli obávat výraznějšího albánského exodu (který nadto byl podpořen právě humanitární krizí způsobenou nikoli Miloševićem, nýbrž spojeneckým bombardováním). A otázka nelegální imigrace je úplně jiná. Proč hned bombardovat a ne například zpřísnit hraniční kontroly?

„*Když si neumí vládnout sami a vzájemně si podřezávají krky, nuže co, je lepší – humánnější – aby jim vládli cizinci.*“

Klasický a přežitý westcentrismus. Co je dobré pro jednoho, nemusí být dobré pro druhého. Joch se zde chová jako islamista, který chce dekadentní Západ „polidštit“ zavedením práva šarija. Oba jsou univerzalističtí snílci.

„*Úctyhodnou tradicí evropských dějin bylo, že když panovník rozpoutá válku, za porážku v ní zaplatí ztrátou provincie.*“

Chtělo by to rozšířit historické obzory. Úctyhodnou tradicí evropského práva bylo *Ius Publicum Europaeum*, které vyloučilo nepřátelství jako právní pojem a z bojujících stran učinilo rovnocenné subjekty. **Tuto úctyhodnou tradici porušil svým demokratismem Woodrow Wilson, předchůdce Romana Jocha, který válce do budoucna vrátil mesianistický charakter, když svého ze svého nepřítele učinil zločince proti demokracii.**

Co je však důležité, je to, že žádný zvyk, z něhož by vyplývalo, že panovník po prohrané válce ztratí území, neexistoval. Území buď bylo prostě zabráno, nebo ponecháno, v každém případě šlo v každé válce o případy *sui genesis*. **Pokud mluvíme o Kosovu, to bylo Srbsku protiprávně odebráno za vlády lidí, kteří Miloševiče svrhli a těžko tedy lze argumentovat jakýmsi právem odebrat území poraženému vládci.** Poražený již dávno vládcem nebyl. Fakta navíc hovoří více než jasně : válka byla ukončena rezolucí **1244** Rady bezpečnosti OSN, podle které Kosovo zůstalo součástí Jugoslávie, vojska NATO byla podřízena OSN, jejich pohyb omezen výhradně na Kosovo a mimo jiné určila, že o dalším osudu Kosova bude rozhodnuto za účasti všech zúčastněných stran. To se nestalo.

Na webu Občanského institutu a jeho spřátelených stránkách před časem nešlo

nezaregistrovat výzvu „Pomozte zachránit Občanský institut!“ Její autoři zmiňují následující:

„Finanční krize v USA výrazně negativně poznamenala naše pravidelné americké dárce. Spoléhat na podporu z USA v roce 2009 nemůžeme vůbec anebo jen ve velmi omezené míře. A přitom Občanský institut ze tří pětín až dvou třetin závisel právě na podpoře z USA.“

„Občanský institut je ve své misi za obhajobu a rozšiřování svobody a odpovědnosti stále potřebný. Letos si v listopadu připomeneme 20. výročí znovunabytí naší svobody. Tato svoboda není ani zdaleka samozřejmá. Proto se obracíme na Vás – na ty, kteří práci Občanského institutu znáte a můžete její užitečnost hodnotit.“

Jsou to zajímavé náhody. V roce, kdysi připomínáme 20 let od pádu komunistického režimu, si taktéž připomínáme 10 let od spojeneckého bombardování Jugoslávie. Je vskutku „boží“ pohled sledovat, jak Občanský institut, který vždy bojoval za svobodu jednotlivce a podporu společného volného trhu, najednou skomírá. Zdá se, že je poražen vlastními zbraněmi – dravým liberalismem – a trh přece automaticky vyloučí neperspektivní, neužitečné a slabé.

Nebo ne? Když ale americké neokonzervativní think-tanky samy mají málo, na koho se s žádostí o subvenci, bez ohledu na kalkulaci s drobnými dary od veřejnosti obrátit? Vzhledem k propagandě, jakou předvedl Roman Joch, by se odpověď nabízela. Otázkou je, zda bude mít OI případně tolik cti a financování od kruhů, blízkých albánským prozápadním demokratům, přízná.